

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

Pave Frans' budskab i anledning af 31. verdensdag for de syge

23.01.2023Nyt fra verdenskirken

"Sørg for ham" – medfølelse som en synodal realisering af helbredelse

Kære brødre og søstre!

Sygdom er en del af vores menneskelige oplevelse. Det kan dog blive noget umenneskeligt, hvis den leves isoleret og afsondret, hvis den ikke ledsages af omsorg og medfølelse.

Når vi bevæger os fremad, sammen med andre, er det ikke ualmindeligt, at nogen har det dårligt og bliver nødt til at standse på grund af træthed, eller at der sker noget undervejs. Det er i netop disse øjeblikke, at vi ser, *hvordan* vi går sammen: om vi er sande rejsekammerater, eller om vi bare går den samme vej og hver for sig, passer sine egne interesser og lader andre "tage styringen". Derfor inviterer jeg alle, på den enogtredivte verdensdag for de syge, mens hele Kirken rejser ad den synodale vej, til at reflektere over den kendsgerning, at det især er gennem oplevelsen af sårbarhed og sygdom, at vi kan lære at vandre sammen i på Guds måde, i nærhed, medfølelse og ømhed.

I profeten Ezekiels Bog siger Herren disse ord, der er et af højdepunkterne i Guds åbenbaring: "Jeg vil selv vogte mine får og lade dem lejre sig, siger Gud Herren. De vildfarne vil jeg lede efter, de bortkomne vil jeg føre tilbage, de kvæstede vil jeg forbinde, de syge vil jeg styrke [...] Jeg vil vogte dem på rette måde" (34:15-16). Oplevelsen af forvirring, sygdom og svaghed er del af den menneskelige rejse. Langt fra at udelukke os fra Guds folk, bringer de os til centrum for Herrens opmærksomhed, for Han er vores Fader og han ønsker ikke at miste et eneste af sine børn undervejs. Lad os da lære af ham, hvordan vi kan være et samfund, der virkelig går sammen og er i stand til at modstå brug-og-smid-væk-kulturen.

Den apostoliske skrivelse *Fratelli tutti* opfordrer os til på ny at læse lignelsen om Den barmhjertige Samaritaner, som jeg valgte for at illustrere, hvordan vi kan flytte os fra en lukket verdens "mørke skyer" til at "forestille os og skabe en åben verden" (jf nr. 56). Der er en dyb forbindelse mellem denne Jesu lignelse og de mange måder, hvorpå broderskab benægtes i nutidens verden. Især det faktum, at manden, forslået og berøvet, *efterlades* i vejrkanten, repræsenterer den tilstand, i hvilken alt for mange af vore brødre og søstre bliver ladet tilbage på et tidspunkt, hvor de har mest brug for hjælp. Det er ikke længere let at adskille de angreb på menneskers liv og værdighed, der opstår af naturlige årsager, fra dem, der skyldes uretfærdighed og vold. Faktisk påvirker et stigende niveau af ulighed og en mindre gruppe menneskers fremherskende interesser, nu ethvert menneskeligt miljø i en sådan grad, at det er vanskeligt at betragte enhver oplevelse som udelukkende at have "naturlige" årsager. Al lidelse finder sted i en sammenhæng med en "kultur" og dens forskellige modsætninger.

Her er det især vigtigt at genkende tilstanden af ensomhed og forladthed. Denne form for grusomhed kan lettere overvindes end nogen anden uretfærdighed, fordi – som lignelsen fortæller os – så skal der kun et øjeblik opmærksomhed til, for at vække vores indre medfølelse, og fjerne uretfærdigheden. To forbipasserende, der betragtes som fromme og religiøse, ser den sårede mand, men undlader at stoppe op. Den tredje forbipasserende, en samaritaner, en foragtet udlænding, bliver imidlertid berørt af medfølelse og tager sig af den fremmede på vejen og behandler ham som en bror. Ved at gøre det, uden overhovedet at tænke over det, gør han en forskel, han gør verden mere broderlig.

Brødre, søstre, vi er sjældent forberedt på sygdom. Til tider undlader vi endda at indrømme, at vi bliver ældre. Vores sårbarhed skræmmer os, og den allestedsnærværende effektivitetskultur skubber os til at fejte det ind under gulvtæppet hvor det ikke efterlader plads til vores menneskelige skrøbelighed. På denne måde, når ondskab bryder ind på scenen og sårer os, står vi lamslåede tilbage. Tilmed kan andre forlade os på sådanne tidspunkter. Eller i vores egne svage øjeblikke kan vi føle, at vi burde forlade andre for at undgå at blive en byrde. Sådan sætter ensomheden ind, og vi kan blive forgiftede af en bitter følelse af uretfærdighed, som om Gud selv havde forladt os. Faktisk kan vi finde det svært at forblive i fred med Herren, når vores forhold til andre og til os selv er beskadiget. Det er derfor afgørende, selv midt i sygdom, at hele Kirken måler sig selv mod evangeliets eksempel af den barmhjertige samaritaner, for at hun kan blive et sandt "felthospital", for hendes mission kommer til udtryk i omsorgshandlinger, især under de historiske forhold i vor tid. Vi er alle skrøbelige og sårbare, og vi har brug for den medfølelse, som ved hvordan, man stopper op, nærmer sig, helbreder og rejser sig. De syges kår er derfor et opråb, der skærer igennem ligegyldighed og sætter farten ned for dem, der går ad deres vej, som om de ingen søstre og brødre havde.

Verdensdag for de Syge opfordrer til bøn og nærhed med dem, der lider. Men det har også til formål at øge Guds folkets bevidsthed, sundhedsinstitutioner og civilsamfundet med hensyn til en ny måde at komme videre sammen på. Den ovenfor citerede profeti af Ezekiel dømmer hårdt fortrinsretten for dem, der udøver økonomisk, kulturel og politisk magt over andre: "I spiser det fede, ulden bruger I til klæder, og de fede dyr slagter I. Men I vogter ikke fårene. De svage har I ikke styrket, de syge har I ikke helbredt, og de kvæstede har I ikke forbundet, de bortkomne har I ikke ført tilbage, de vildfarne har I ikke ledt efter, og de stærke har I underkuet med vold" (34: 3-4). Guds ord er altid oplysende og tidssvarende; ikke kun i det, det fordømmer, men også i det, det foreslår. Faktisk antyder konklusionen på lignelsen om Den barmhjertige Samaritaner, hvordan udøvelsen af broderskab, der begyndte som et møde ansigt til ansigt, kan udvides til organiseret omsorg. Kroens andel, kroejeren, pengene og løftet om at holde sig orienteret om situationen (jf Luk 10,34-35) peger alle på et engagement hos sundheds- og socialarbejdere, familiemedlemmer og frivillige, gennem hvem det gode stiller sig op over for det onde hver dag, i alle dele af verden.

Disse seneste år med pandemien har øget vores følelse af taknemmelighed over for dem, der hver dag arbejder inden for sundhedspleje og forskning. Alligevel er det ikke nok at komme ud af en så enorm kollektiv tragedie blot ved at ære heltene. Covid-19 har været en belastning for de store netværk af ekspertise og solidaritet, og har afsløret strukturelle begrænsninger for eksisterende offentlige velfærdssystemer. Taknemmelighed skal derfor modsvares af, aktivt at søge strategier og ressourcer i alle lande for at sikre hver enkelt persons grundlæggende ret til basal og anstændig sundhedspleje.

Samaritaneren kalder kroejeren til at "sørge for ham" (Luk 10,35). Jesus retter det samme kald til hver enkelt af os. Han formaner os til at "gå hen og gøre det samme" (Luk 10,37). Som jeg fremhævede i *Fratelli Tutti*: "Lignelsen viser os, hvordan et samfund kan genopbygges af mænd og kvinder, der identificerer sig med andres sårbarhed, som afviser skabelsen af et samfund med udelukkelse og i stedet optræder som naboer, løfter op og rehabiliterer de faldne for almenvællets skyld" (nr. 67). Ja, "vi blev skabt til en indfrielse, der kun kan findes i kærlighed. Vi kan ikke være ligegyldige overfor lidelse" (nr. 68).

Lad os, den 11. februar 2023, vende vores tanker til Lourdes helligdommen, en profetisk lære, som blev betroet Kirken i vores moderne tid. Det er ikke kun det, der fungerer godt, eller dem, der er produktive, der betyder noget. Syge mennesker befinder sig i virkeligheden i centrum af Guds folk, og Kirken rykker frem sammen med dem, som et tegn på en menneskelighed, hvor alle er dyrebare, og ingen bør kasseres eller efterlades.

Til Marias forbøn, de syges sundhed, overlader jeg alle jer, der er syge; dig, der sørger for dem i din familie, eller gennem dit arbejde, forskning og frivillige indsats; og de af jer, der har forpligtet jer til at skabe personlige, kirkelige og borgerlige broderskabsbånd. Til alle giver jeg, min hjertelige velsignelse.

Givet i Rom ved Johannes af Lateran 10. januar 2023

FRANS